

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра обліку і аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

 С. О. Омельченко

“27” червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ

(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності

071 Облік і оподаткування
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Облік і оподаткування
(назва програми)

мова навчання

українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник:

Мартиненко О.В., ст. викладач кафедри обліку і аудиту ДДПУ

Рецензенти:

Гончар Л.В. д.пед.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту ДДПУ
Пилипенко О.С. к.е.н., доцент кафедри менеджменту ДДПУ

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри обліку і аудиту
Протокол № 11 від «02» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

Л.В. Гончар

Погоджено групою забезпечення спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Керівник групи забезпечення

доцент., к.пед.н.

К.О. Яровий

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	3 -й	3 -й
	Семестр	
	6 -й	6 -й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи здобувача – 5	Лекції	
	24 год.	10 год.
	Практичні	
	24 год.	8 год.
	Самостійна робота	
	72 год.	102 год.
Вид контролю: екзамен		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» є формування базових знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи фінансової політики і розвитку фінансової системи.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання,
методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкової)
«ФІНАНСИ»**

Компетентності, які формуються, з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК1 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК3 Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК4 Здатність працювати автономно</p> <p>ЗК8 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК13 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні</p> <p>ФК1 Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам</p> <p>ФК 4 Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів</p>	<p>ПРН 1 Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем</p> <p>ПРН 7 Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах</p> <p>ПРН 11 Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств</p>	<p>словесний (лекція, дискусія), практичний (практичні заняття), робота з навчально-методичною літературою (написання реферату), відеометод (дистанційне навчання), самостійна робота (розв'язання самостійної та контрольної роботи)</p>	<p>тестування, захист практичних робіт, самостійної та контрольної роботи, презентація реферату, екзамен</p>

господарювання ФК15 Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку	різних організаційно-правових форм власності		
---	--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль	4	2	-	2	4	-	-	4
Тема 2. Фінансова система	6	2	4	-	6	2	2	2
Тема 3. Фінансова політика і фінансовий механізм	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 4. Фінанси підприємницьких структур	6	2	-	4	6	-	-	6
Тема 5. Державні фінанси	10	-	-	10	10	-	-	10
Тема 6. Бюджет і бюджетна система	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 7. Доходи і видатки державного бюджету	10	2	2	6	10	2	2	6
Тема 8. Податки та податкова система	10	2	4	4	10	-	2	8
Тема 9. Місцеві фінанси	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 10. Державні цільові фонди	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 11. Державний кредит і державний борг	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 12. Фінансовий ринок	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 13. Страхування і страховий ринок	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 14. Міжнародні фінанси	8	-	-	8	8	-	-	8
Всього годин	120	24	24	72	120	10	8	102

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Сутність фінансів, їх функції і роль	2	-
2	Фінансова система	2	2
3	Фінансова політика і фінансовий механізм	2	2
4	Фінанси підприємницьких структур	2	-
5	Бюджет і бюджетна система	2	2
6	Доходи і видатки державного бюджету	2	2
7	Податки та податкова система	2	-
8	Місцеві фінанси	2	2
9	Державні цільові фонди	2	-
10	Державний кредит і державний борг	2	-
11	Фінансовий ринок	2	-
12	Страховання і страховий ринок	2	-
Усього годин		24	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність та структура фінансової системи	4	2
2	Управління фінансами	2	-
3	Бюджетний устрій і бюджетна система	2	-
4	Бюджетна класифікація доходів та видатків	2	2
5	Суть і функції податків. Класифікація податків	4	2
6	Суть місцевих фінансів, їх склад і роль в умовах ринкових відносин	2	-
7	Правові основи утворення державних цільових фондів	2	2
8	Суть та форми державного кредиту	2	-
9	Форми й методи страхового захисту	2	-
10	Сутність та класифікація фінансових ринків	2	-
Усього годин		24	8

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Функції та роль фінансів у розвитку суспільного виробництва	2	4
2	Фінансові ресурси	-	2
3	Фінансове планування та контроль	6	8
4	Сутність фінансів підприємств, їх функції та основи організації	4	6
5	Система державних фінансів	10	10
6	Бюджетний процес і його основні елементи	6	8
7	Бюджетний дефіцит і джерела його усунення	6	6
8	Податкова система України. Принципи й методи оподаткування	4	8
9	Доходи і видатки місцевих бюджетів	6	8
10	Призначення та характеристика державних цільових фондів	4	6
11	Управління державним боргом	4	8
12	Доходи й витрати страховика	6	10
13	Ринок фінансових послуг	6	10
14	Міжнародний фінансовий ринок	8	8
Усього годин		72	102

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів затверджені «Положенням про контрольні заходи у Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет».

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без помилок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється здобувачеві, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за

спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачеві, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	незараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	max	min	max	min	max	min
T1	0,5	0,5	-	-	2	1
T2	0,5	0,5	5	2	-	-
T3	0,5	0,5	2,5	1	4	3
T4	0,5	0,5	-	-	2	1
T5	-	-	-	-	8	6
T6	0,5	0,5	2,5	1	6	4
T7	0,5	0,5	2,5	1	6	4
T8	0,5	0,5	5	2	2	1
T9	0,5	0,5	2,5	1	6	4
T10	0,5	0,5	2,5	1	4	3
T11	0,5	0,5	2,5	1	2	1
T12	0,5	0,5	2,5	1	2	1
T13	0,5	0,5	2,5	1	4	2
T14	-	-	-	-	5	4

ІНДЗ	-	-	-	-	10	6
Разом	7	7	30	12	63	41

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	max	min	max	min	max	min
T1	-	-	-	-	4	1,5
T2	0,25	-	2,5	1	0,75	0,5
T3	0,25	-	-	-	5	3
T4	-	-	-	-	6	4
T5	-	-	-	-	8	5
T6	0,25	-	-	-	6	4
T7	0,25	-	2,5	1	5	3
T8	-	-	2,5	1	6	4
T9	0,25	-	-	-	6	4
T10	-	-	2,5	1	4	2
T11	-	-	-	-	6	4
T12	-	-	-	-	8	5
T13	-	-	-	-	8	5
T14	-	-	-	-	6	5
ІНДЗ	-	-	-	-	10	6
Разом	1,25		10	4	88,75	56

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, - за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;

– допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Здобувач вищої освіти може підвищити оцінку, яку він отримав за результатами роботи в семестрі, під час складання екзамену в період сесії.

Якщо здобувач вищої освіти на екзамені отримав оцінку нижчу, ніж за результатами роботи в семестрі, у відомість обліку успішності виставляється підсумкова оцінка за результатами роботи в семестрі.

Результати семестрового контролю обов'язково оголошуються екзаменатором здобувачам після перевірки їхніх робіт (того ж дня) і заносяться у відомість обліку успішності та залікові книжки здобувачів, а письмові роботи передаються до деканату на зберігання.

У разі, якщо здобувач вищої освіти не з'явився в день складання екзамену, у відомість обліку успішності ставиться запис «не з'явився».

Здобувач, який протягом семестру не набрав 60 балів з навчальної дисципліни, вважається недопущеним до складання екзамену з цієї дисципліни, й у відомість обліку успішності ставиться запис «не допущений».

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під засобами діагностики результатів навчання розуміємо завдання, що передбачають певні дії здобувачів, спрямовані на виявлення як окремих показників засвоєння навчального матеріалу, так і кінцевих результатів навчання.

У якості засобів діагностики результатів вивчення дисципліни «Фінанси» застосовуються: тестування, захист практичних робіт, самостійної та контрольної роботи, презентація реферату, екзамен.

Питання до екзамену:

1. Предмет науки про фінанси
2. Необхідність фінансів в умовах товарного господарства
3. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями
4. Сутність, структурна будова та засади функціонування фінансової системи
5. Характеристика складових фінансової системи
6. Фінансові ресурси
7. Фінансова політика і фінансовий механізм
8. Управління фінансами
9. Фінансове планування
10. Фінансовий контроль
11. Сутність фінансів підприємств, їх функції та основи організації
12. Виторг від реалізації продукції, робіт та послуг, його розподіл
13. Оборотні кошти підприємств, їх економічна суть і організація
14. Основні засоби, їх склад
15. Фінансовий стан підприємства
16. Система державних фінансів
17. Призначення і роль державних фінансів
18. Правові та організаційні засади державних фінансів
19. Бюджетний устрій і бюджетна система
20. Бюджетний процес і його основні елементи
21. Доходи та видатки Державного бюджету

22. Бюджетний дефіцит і джерела його усунення
23. Суть і функції податків. Класифікація податків
24. Податкова система України. Принципи й методи оподаткування
25. Податок на додану вартість
26. Акцизний податок
27. Оподаткування прибутку підприємств
28. Податок з доходів фізичних осіб
29. Екологічний податок
30. Державне мито
31. Місцеві податки і збори
32. Суть місцевих фінансів, їх склад і роль в умовах ринкових відносин
33. Значення місцевих бюджетів в соціально-економічному розвитку регіонів
34. Доходи і видатки місцевих бюджетів
35. Необхідність державних цільових фондів та правові основи їх утворення
36. Пенсійний фонд України, його функції, формування та використання
37. Фонд соціального страхування України, його функції, формування та використання
38. Фонд сприяння зайнятості населення, його функції, формування та використання
39. Суть і значення державного кредиту
40. Форми державного кредиту
41. Управління державним боргом
42. Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва
43. Форми й методи страхового захисту
44. Класифікація страхування за об'єктами та ознакою ризику. Види страхування
45. Доходи й витрати страховика
46. Сутність фінансового ринку
47. Класифікація фінансових ринків
48. Види цінних паперів, основні їхні характеристики
49. Правове регулювання фінансового ринку
50. Оподаткування доходів від цінних паперів
51. Ринок фінансових послуг
52. Економічна природа і призначення міжнародних фінансів
53. Міжнародні фінансові інститути
54. Міжнародний фінансовий ринок

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

Законодавчі акти, підручники та навчальні посібники

1. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 18, 19-20, 21- 22. Ст. 144. Дата оновлення: 16.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20200816#Text>. (дата звернення: 22.08.2020).
2. Кодекс України з процедур банкрутства. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2019. № 19. Ст. 74. Дата оновлення: 16.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20200816#Text>. (дата звернення: 22.08.2020).
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996- XIV. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1999. № 40. Ст. 365. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/ed20200703#Text>. (дата звернення: 21.08.2020).
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 5-6. Ст. 30. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>. (дата звернення: 21.08.2020).
5. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст.112. Дата оновлення: 13.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20200813#Text>. (дата звернення: 22.08.2020).
6. Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
7. Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 432 с.
8. Даниленко А.І. Фінансові ризики: їх сутність та оцінювання на підприємствах України. Фінанси України. 2020. № 3. С. 7-22.
9. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 262 с.
10. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
11. Тюріна Н.М., Карвацка Н.С. Управління фінансовою санацією підприємства: підручник. Львів: Новий Світ - 200, 2018. 396 с.
12. Фінанси підприємств: навч. посіб. / за ред. Г.Я. Аніловської, І.Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми прогнозування розвитку соціально-економічних систем: монографія / за ред. О.І. Черняка, П.В. Захарченка. Мелітополь: Видав. буд. ММД, 2019. 456 с.

2. Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. Фінанси підприємств: навч. посіб. 2-ге вид., розшир. та доповн. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 350 с.

3. Захарченко П.В., Гриценко М.П. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Мелітополь: Видав. буд. Мелітопол. міськ. друкарні, 2018. 224 с.

4. Захарченко П.В., Костенко Г.П. Методи та моделі фінансового прогнозування: посібник. Мелітополь: Видав. буд. Мелітопол. міськ. друкарні, 2018. 224 с.

5. Іваницька О.М., Кошук Т.В. Управління фіскальними ризиками в умовах пандемії COVID-19. Фінанси України. 2020. № 7. С. 47-61.

6. Кудряшов В.П. Застосування фіскальних правил у бюджетному плануванні. *Фінанси України*. 2020. № 6. С. 56-74.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України імені В.І Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua>

2. Національна парламентська бібліотека України
<http://www.nplu.kiev.ua>

3. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал
<http://www.dtkr.com.ua>

4. Податки та бухгалтерський облік. Інформаційно-аналітична газета
<http://www.nibu.factor.ua/>

5. Бізнес Інформ <https://www.business-inform.net/main/>

6. Вісник. Офіційно про податки <http://www.visnuk.com.ua/>

7. Державне управління: удосконалення та розвиток
<http://www.dy.nayka.com.ua/>

8. Економіка та держава <http://www.economy.in.ua/>

9. Економіка. Фінанси. Право <http://www.efp.in.ua/uk/releases>

10. Ефективна економіка <http://www.economy.nayka.com.ua/>

11. Інвестиції: практика та досвід <http://www.investplan.com.ua/>

12. Фінанси України <http://finukr.org.ua/>

13. Фінансовий контроль <https://fincontrol.com.ua/journal.php>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1588>

Мартиненко О.В.

ст. викладач кафедри обліку і аудиту

